

PREZENȚE ROMÂNEȘTI

Pentru a treia oară, în decurs de cinci ani, compozitorul Octavian Nemescu a fost laureatul *Concursului de muzică electronică de la Bourges* — Franța. Din cele 256 de lucrări din 36 de țări, juriul a selecționat numai șase, printre care și cea aparținând compozitorului român, intitulată *Natural — Cultural*. Ea a obținut Premiul Confederației Internaționale a Muzicii Electronice (C.I.M.E.).

★

Compozitorul Adrian Pop, participant printre cei 150 de candidați din diferite țări la *Concursul de armonizare a unui cântec popular trentinez* organizat de Federația corală de la Trento — Italia, a obținut mențiune pentru piesa *Io sono stanco*.

★

Postul de radio *France-Musique* a consacrat — în luna februarie a acestui an — două emisiuni ample creației contemporane românești, aparținând anilor 1960—1970. Comentatorul Jacques Di Vanni a prezentat lucrări de Ștefan Niculescu (*Triplum II*), Liana Alexandra (*Incantații II*), Cornel Țăranu (*Rime di Michelangelo*), Liviu Dandara (*Trei stări ale liniștii*), Mihai Moldovan (*Cîntece străbune*), Myriam Marbe (*Ritual pentru seica pământului*), Șerban Nichifor (*Cvartetul „Anamorfoze”*); și-au dat concursul Corul „Madrigal”, dirijat de Marin Constantin, formațiile „Ars Nova”, (dirijor Cornel Țăranu) „Musica Nova” și Cvartetul „Gaudeamus”. Soliști — basul Ionel Pantea, violonistul I. Georgescu, mezzosoprana Edith Simon și pianistul Adrian Tomescu.

★

În ziua de 17 mai a.c., naistul Cătălin Tîrcolea a fost solistul Orchestrei simfonice din Houston. În programul său au figurat, alături de lucrări de Mozart, Bach, Rameau, Enescu, Dinicu-Vladigherov, melodii de jazz de John Lennon și Duke Ellington și populare (*Sîrba în căruță*, *Suita ardelenească*) în aranjamentul compozitorilor Liana Alexandra și Șerban Nichifor.

Michaela ROȘU

Legendarul „Sound Eugène Ormandy”

Prin Ormandy apune unul dintre marii șefi de orchestră ai secolului, unul dintre cei mai fermecători muzicieni care și-au fixat drept țel în epoca noastră să aducă uriașe mase de auditori spre disc și sala de concert.

Ormandy a declarat cîndva unui gazetar american că este un *selfmademan*, un om care s-a ridicat cu propriile-i mijloace. El a trăit de mic în muzică și suprema sa bucurie au fost partiturile. S-a născut la 18 noiembrie 1899 în casa unui dentist din Budapesta, un dentist atât de sărac încît băiatul avea cu greu banii necesari de a călători din Buda în Pesta.

Eugène Ormandy a fost unul dintre copiii minune ai secolului. David Ewen amintește în cartea sa despre dirijori, că la un an și jumătate, Ormandy putea identifica, ascultînd doar două, trei măsuri, oricare piesă dintr-un catalog de 50—60 de lucrări. La patru ani, participînd la un concert, a strigat în mijlocul interpretării unui solist „Ați cîntat fa diez în loc de fa natural”. La patru ani începe studiul viorii și se atasează de instrument, cum scria un cronicar: „parcă s-ar fi născut cu vioara în mină”. La cinci ani este cel mai tînăr elev al Academiei de Muzică din Budapesta și primește îndrumări de la Jenő Ifubay. Cînd a absolvit Academia cu titlul de maestru, Ormandy avea cu 6 ani mai puțin decît cel mai tînăr beneficiar al acestui titlu. La 7 ani, debutează în public cu un enorm succes. Continuă lecțiile de muzică cu Leo Weiner, Zoltan Kodaly, studiază filozofia la Universitatea budapestană.

În acele timpuri un tînăr violonist nu putea „visa” decît un turneu în America. Ormandy se dă pe mîna unui impresar care se dovedește un excroc. Sîntem în 1921. Turneul se desfășoară sub cele mai proaste auspicii. Impresarul dispăre. Tînărul se trezește în New York fără nici un fel de ajutor. Se înfîlățește din intimplare cu Erno Rapel care-l sfătuiește să renunțe la visurile de a deveni un virtuoz. Începe să cînte la cinematograful Capitol... Urmează „episodul” pe care-l știm din viața atîtor și atîtor mari șefi de orchestră. Dirijorul se îmbolnăvește. Ormandy trece la pupitru și dirijează din memorie o mișcare din Simfonia a IV-a de Ceaikovski. Șapte ani continuă să dirijeze la „Capitol”... David Ewen scrie undeva că „dacă ai talent real, nu este necesar să pornești la cucerirea lumii, căci lumea te va scoate la iveală, ori unde te vei ascunde”... Curînd, Ormandy părăsește orchestra cinematografului. Henderson, cronicarul de la „Sun” îi dedică o cronică și a doua zi Arthur Judssohn îi oferă un contract. Mengelberg, Furtwaengler, Toscanini sînt marii idoli ai New-York-ului muzical. În toamna anului 1931, Toscanini se îmbolnăvește și anulează, în ultimul moment două concerte la Philadelphia. Orchestra caută cu disperare un înlocuitor. Ormandy este singurul care are curajul să apară în locul lui Toscanini. Muzicalitatea, puterea de seducție ale lui Ormandy sînt copleșitoare. Ormandy învinge toate reticențele. După acest succes, un contract la Minneapolis, îi dă posibilitatea însușirii unui vast repertoriu. Între timp, se știe, Stokowski este atras la Hollywood și își încetează activitatea la Philadelphia. I se face o ofertă lui Furtwaengler... Sîntem însă în 1936 și Furtwaengler nu vrea să se mai întorcă în America. Philadelphia, la propunerea lui Stokowski își pune soarta în inițiativa tînărului Ormandy. Din acest moment Philadelphia înseamnă Ormandy.

„Viitorul — scria Saint Exupery — nu speră nimic de la om, dacă muncește doar pentru propria sa viață și nu pentru eternitate”.

Ormandy se dovedește în primii ani ai activității sale un luptător pentru eternitatea Philadelphiei.

Succesele obținute cu Orchestra Philadelphiei au înscris una dintre cele mai frumoase pagini din istoria artei interpretative, făurînd în lumea contemporană muzicală o legendă, Legenda Philadelphiei, legendara sonoritate a Philadelphiei, legendarul „Sound Ormandy”, poveste neuitată și de bucureșteni, din mai 1958 cînd au avut posibilitatea să asculte la Ateneu, Orchestra din Philadelphia și pe Ormandy într-o tulburătoare versiune a Simfoniei de Cesar Franck.

Cronicarii vorbesc încă din anii de după război despre „sonoritatea Ormandy”. Găsești în aceste cuvinte supremul elogiu adus unui muzician, pentru că a da unui mare ansamblu un sunet caracteristic,